

YTTRANDE
2016-05-25

Dnr O 3-2016

Institution som begärt yttrande

Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala

Bakgrund

Uppsala universitet har genom en skrivelse som inkom den 22 mars 2016 begärt yttrande från Expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden. I skrivelsen hänvisas till en anmälan från X. I anmälan anförs att professor Y vid Institutionen för organismbiologi gjort sig skyldig till vetenskaplig oredlighet dels genom att hon haft för avsikt att publicera otillförlitliga resultat, dels på felaktiga grunder och utan förhandsbesked ha avlivat X försöksdjur och dels oriktigt flyttat ned X på författarlistan i vissa publikationer.

Y har i skrivelse inkommen till Expertgruppen den 4 april 2016 tillbakavisat anklagelserna om oredlighet och hävdatt att de är grundlösa. Enligt Y har hon aldrig haft för avsikt att publicera otillförlitliga resultat. Vidare hävdar hon att försöksdjur har avlivats för att dessa hållits i strid mot lag och att X fått god tid på sig att rätta till detta innan djuren sorterats bort. Hon gör också gällande att X placering på författarlistan motsvaras av dennes insats i forskningen. X har i inlägga inkommen till Expertgruppen den 18 april vidhållit sina tidigare ståndpunkter. Y har den 4 maj inkommit med djuretiska tillstånd.

Expertgruppens bedömning

Expertgruppen konstaterar inledningsvis att det utredningsmaterial som till en början getts in är bristfälligt. Såväl X som Y har därefter beretts tillfälle att utveckla sina synpunkter samt att inkomma med dokumentation till stöd för sina respektive ståndpunkter. Trots detta saknas en systematisk redogörelse för de försök som hänvisas till i anmälan och det går därför inte att följa forskningsprocessen. De dokument som bifogats ärendet består i huvudsak av e-postmeddelanden och inte i klargörande dokumentation rörande forskningen. Expertgruppen kan inte på det ingivna materialet bilda sig en uppfattning om hur de av parterna åberopade försöken har gjorts och inte heller hur resultaten har använts i olika manuskript. Detta vittnar om bristfälliga rutiner och dålig ordning i forskningen. Det försvårar också möjligheterna att få en klar bild av vad som förevarit.

När det gäller de särskilda anklagelser som X framfört gör Expertgruppen följande bedömning. Det som påstås vara otillförlitliga resultat är inte publicerat eller på annat sätt offentliggjort och är därför inte vetenskaplig oredlighet. Det har heller inte visats att djur avlivats i strid med gällande bestämmelser eller utan föregående underrättelse till X, låt vara med en anmärkningsvärt kort tidsfrist. En konflikt om författarordning i ett ännu icke publicerat material hör inte hemma under begreppet vetenskaplig oredlighet.

Expertgruppen konstaterar vidare att ord står mot ord. I avsaknad av dokumentation som kan styrka argumentationen saknas möjlighet att konstatera om vetenskaplig oredlighet har förekommit eller inte. De anklagelser som riktas mot Y visar dock på en akademisk konflikt och bristande ledning, vilket bör hanteras inom universitetet.

Ärendet är därmed slutbehandlat från Expertgruppens sida.

Detta yttrande har beslutats av Lena Berke, ordförande, Lars E Gustafsson, Elisabeth Rachlew, Ulrik Ringborg och Elin Wihlborg. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har dessutom närvarat ersättarna Jerry Eriksson, Holger Luthman, Christina Moberg och Ann-Charlotte Smedler, kanslichefen Jörgen Svidén samt administrativa sekreteraren Eva Kaaman Modig.

För Expertgruppen för oredlighet i forskning

Lena Berke